

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2005)

3ο Συνέδριο Σύρου στις ΤΠΕ

Σχολική βιβλιοθήκη: «Όταν οι Νέες Τεχνολογίες συναντούν το παραμύθι.....»

Παναγιώτα Ψυχογιοπούλου, Ελένη Νικητάκη

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ψυχογιοπούλου Π., & Νικητάκη Ε. (2024). Σχολική βιβλιοθήκη: «Όταν οι Νέες Τεχνολογίες συναντούν το παραμύθι.....». *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, 1, 117-125. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/6169>

ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ: «ΌΤΑΝ ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΥΝΑΝΤΟΥΝ ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ψυχογιοπούλου Παναγιώτα
Φιλολόγος-υπεύθυνη Σχολ. Βιβλιοθήκης
6ου Εν. Λυκείου Καλαμάτας
E-mail: ppsixo@in.gr

Νικητάκη Ελένη
Φιλολόγος
E-mail: elnikitaki@mes.sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η συγκεκριμένη εισήγηση έχει στόχο να φέρει τους μαθητές σε επαφή με τον κόσμο της παραδοσιακής προφορικής λογοτεχνίας σε συνάφεια με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και την τεχνολογία, ώστε μέσα από μια εκπαιδευτική – διασκεδαστική διαδικασία, να εξοικειωθούν με τη λειτουργία τους και επιπλέον να αποκτήσουν με απλό και κατανοητό τρόπο γνώσεις πληροφορικής εξερευνώντας τον ψηφιακό κόσμο του σήμερα και του αύριο με το internet.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Σχολική Βιβλιοθήκη, Παραμύθι, Νέες Τεχνολογίες, Διαδίκτυο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

“Αν τα μυθιστορήματά σας, σας κάνουν διάσημο, τα παραμύθια σας θα σας κάνουν αθάνατο”
Δανός φυσικός H.C. Orsted

Το παραμύθι είναι ένας κόσμος μαγικός που δεν έχει πεθάνει και που στις σύγχρονες κοινωνίες ξαναβρίσκει σιγά – σιγά την παιδαγωγική λειτουργία που είχε από παλιά., ένας κόσμος που θα παραμείνει ζωντανός όσο θα ζουν άνθρωποι, ένας κόσμος στερεός, στον οποίο θριαμβεύει η ηθική ομορφιά .Το ωραίο μπαίνει στην υπηρεσία του καλού και σχεδόν πάντα υπερισχύει επάνω στο κακό. Είναι ένας κόσμος αληθινός σαν τη ζωή και μαγικός σαν τα όνειρά μας, που μας κερδίζει και μας ταξιδεύει ασταμάτητα, ξανά και ξανά. Γιατί το παραμύθι είναι ένας κόσμος απέραντος ,όπου όλα είναι δυνατά, όλα χωράνε και όλα είναι ευπρόσδεκτα. Είμαστε πλάσματα φτιαγμένα από το υλικό των ονείρων. Είναι στη μοίρα μας να ονειρευόμαστε κι επειδή τα όνειρα μετουσιώνονταν πάντοτε μέσω του λόγου, γίνονταν και γίνονται παραμύθια και μύθοι που έτρεφαν και θα τρέφουν την ανθρώπινη ψυχή.

Η αλλαγή όμως των κοινωνικών συνθηκών αλλά και του τρόπου διαβίωσης στα σύγχρονα αστικά κέντρα μοιραία έχει επηρεάσει και τον τρόπο διαπαιδαγώγησης των παιδιών. Η πυρηνική οικογένεια, ο εργασιακός φόρτος και των δύο γονέων, η κυριαρχία των Μ.Μ.Ε έχουν διαφοροποιήσει την αγωγή και την ανατροφή των νεαρών γόνων. Έτσι τον παραδοσιακό ρόλο του παραμυθιά που είχε η γιαγιά, έχει πλέον αναλάβει η τηλεόραση με τις κατά επίφαση ονομαζόμενες «παιδικές σειρές», με την βία και την ένταση να κυριαρχούν. Παράλληλα προβάλλεται η δυτικότερη κυρίαρχη κουλτούρα παρά την ποικιλία των πολιτισμικών μορφωμάτων που συνεπάγονται οι σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες.

Σε μια προσπάθεια, λοιπόν, αποκατάστασης της πραγματικότητας αλλά και σύνδεσης του παρόντος με το παρελθόν, η Σχολική Βιβλιοθήκη επιχειρεί μια προσέγγιση της γνήσιας έννοιας του παραμυθιού με αφορμή την 2^η Απριλίου, ημέρα παγκόσμιου εορτασμού του παιδικού βιβλίου. Αφετηρία αποτελεί το παραμύθι, το κατεξοχήν αγαπημένο παιδικό ανάγνωσμα, αν και παροπλισμένο, όπως αυτό ανθολογείται στα διδακτικά βιβλία των κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του γυμνασίου.

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Τάξη:</p> <p>Διαθεματικά αντικείμενα:</p> <p>Ενδεικτικός απαιτούμενος χρόνος :</p> <p>Αριθμός μαθητών:</p>	<p>Α΄ Γυμνασίου</p> <p>Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας/ Αρχαία Ελληνική Γραμματεία / Πληροφορική / Αισθητική Αγωγή</p> <p>2 ώρες</p> <p>20</p>
---	---

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τάξη: Α΄ Γυμνασίου

Διάρκεια προγράμματος: 6 μήνες (η ομάδα μετά τη διδασκαλία στη Σχολική Βιβλιοθήκη συγκεντρώνεται κάθε Τετάρτη μετά την 7^η ώρα στον ίδιο χώρο για να ολοκληρωθεί το πρόγραμμα)

Παρουσίαση προγράμματος: 2 Απριλίου: Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου

Κριτήρια επιλογής θέματος: Η πρόθεση των δυο υπευθύνων των Σχολικών Βιβλιοθηκών να δημιουργήσουν ένα κλίμα αγάπης για τα βιβλία, την αφήγηση, το διάβασμα, τη γνώση και την έρευνα, να προσεγγίσουν τα παραμύθια που αποτελούν χώρο ιδιαίτερης σημασίας για τα παιδιά, ώστε να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, δίνοντας έμφαση στη νεανική τους φαντασία και τον αυθορμητισμό τους, παράλληλα προσφέροντας τους την ευκαιρία μέσα από το δικό τους παραμύθι να προβάλλουν την ιδιαιτερότητά τους και ίσως το ταλέντο τους. Κύρια όμως να επικοινωνήσουν με τα άλλα παιδιά, διαφορετικής κουλτούρας το καθένα, ώστε να επιτευχθεί η ανταλλαγή εμπειριών, πολιτισμικών στοιχείων και γνώσεων που θα οδηγήσει στο συναισθηματικό και νοητικό εμπλουτισμό όλων όσοι εμπíπτουν στην εκπαιδευτική διαδικασία, εκπαιδευτικών και μαθητών.

ΣΚΟΠΟΙ

Αναζήτηση-ανάκτηση

Οι μαθητές να έρθουν σε επαφή με μεθόδους έρευνας και να αναπτύσσουν ικανότητες έρευνας, συλλογής, αξιολόγησης και ορθής χρήσης της πληροφορίας

Λογοτεχνία -κοινωνία

Οι μαθητές να αναγνωρίζουν τη λογοτεχνική αξία του παραμυθιού, να ευαισθητοποιούνται δίνοντας τις ανάλογες κοινωνικές προεκτάσεις σε θέματα και προβλήματα που απασχολούν την σημερινή κοινωνία αλλά και να επινοούν, να συνθέτουν οι ίδιοι παραμύθι με υλικό από την τρέχουσα πραγματικότητα.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Οι μαθητές να γνωρίσουν τους τομείς που καλύπτει η βιβλιοθήκη και να χρησιμοποιούν τον κατάλογο, τα ράφια και να αντλούν πληροφορίες στα βιβλία και στα σύγχρονα μέσα πληροφόρησης για να φέρουν σε πέρας τις εργασίες τους, παράλληλα να αποκτήσουν πολιτιστική διαπαιδαγώγηση διοργανώνοντας εκδηλώσεις για τη διάδοση του βιβλίου και των πολιτιστικών αγαθών.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι υπεύθυνοι των Σχολικών Βιβλιοθηκών

- Ανάδειξη βιβλιοθήκης σε κέντρο μάθησης που συμμετέχει στη μαθησιακή διαδικασία χωρίς να μετατρέπει το χώρο της σε αίθουσα παραδοσιακής διδασκαλίας
- Προώθηση της ομαδικής εργασίας και της διερευνητικής μάθησης

- Δημιουργία συνεργασίας - επικοινωνίας ανάμεσα στους υπεύθυνους βιβλιοθήκης, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές, την τοπική κοινωνία και άλλες βιβλιοθήκες
- Ανάπτυξη διαθεματικών δραστηριοτήτων και εκπόνηση προγραμμάτων πολιτιστικών και εκπαιδευτικών με εκπαιδευτικούς και μαθητές
- Οργάνωση πολιτιστικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων
- Δημιουργία κινήτρων για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της εφευρετικότητας μαθητών και εκπαιδευτικών

Οι καθηγητές

- Συνεργασία με τον υπεύθυνο Σχολικής Βιβλιοθήκης, τους μαθητές, την τοπική κοινωνία
- Εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες και τα ηλεκτρονικά μέσα πληροφόρησης, ώστε να παρακινήσουν τα παιδιά στο διάβασμα, τη χρήση της νέας τεχνολογίας και της βιβλιοθήκης με καλά σχεδιασμένες εργασίες και δραστηριότητες
- Ανανέωση της μεθόδου διδασκαλίας και των τρόπων μάθησης των μαθητών
- Αφομοίωση των πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων όλων των μαθητών
- Ενδυνάμωση και διευκόλυνση της μάθησης μέσα από τη βιωματική εκπαίδευση
- Δημιουργία διαλόγου ανάμεσα στην τέχνη και την ομαδική διδασκαλία, κάνοντας το μάθημα ομαδική ψυχαγωγία

Οι μαθητές

- Οργάνωση της ομάδας τους για αξιοποίηση σχολικού χρόνου και νέων τεχνολογιών
- Ανάπτυξη πολυτίμων ιδιοτήτων για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα και της βούλησής τους
- Επικοινωνιακή σχέση με τον πολιτισμό, την πολιτιστική μας κληρονομιά και ταυτότητα μέσα από τη βιωματική διαδικασία
- Διαμόρφωση θετικής στάσης των μαθητών έναντι του βιβλίου
- Εξοικείωση με τις διάφορες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης
- Καλλιέργεια του αισθητικού τους κριτηρίου για την απόλαυση του ωραίου
- Δυνατότητα ανάδειξης όσων μαθητών έχουν ιδιαίτερες κλίσεις και δεξιότητες στον τεχνολογικό, επιστημονικό ή καλλιτεχνικό τομέα
- Βιβλιογραφική έρευνα και αξιοποίηση πληροφοριών
- Επαφή με μεθόδους οργάνωσης της εργασίας τους σε πραγματικές συνθήκες

ΕΙΔΙΚΟΙ ΕΠΙΔΙΩΚΩΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Αύξηση κατανόησης και προσληπτικής ικανότητας των Νεοελληνικών κειμένων
- Να παίζει με το κείμενο χωρίς να βάζει σε κίνδυνο την αναγνωσιμότητά του
- Ανάπτυξη μυθοπλαστικών και μεταφηγηματικών δραστηριοτήτων
- Καλλιέργεια γλώσσας και σύνδεσή της με την προφορική παράδοση
- Σύνδεση παραδοσιακού και λογοτεχνικού παραμυθιού της χώρας μας ή και άλλων χωρών μέσα από τη συγκριτική προσέγγιση παραμυθιών άλλων χωρών
- Κοινωνική λειτουργία του παραμυθιού
- Κατανόηση από μέρους των παιδιών προβλημάτων και αντιλήψεων άλλων ανθρώπων
- Ευαισθητοποίηση των παιδιών σε θέματα και προβλήματα που απασχολούν την σημερινή κοινωνία, κατάδειξη της πολυπλοκότητάς της.

- Ουσιαστική διαπολιτισμική εκπαίδευση μέσω του παραμυθιού, που αποτυπώνει την αρχέγονη προέλευση των λαών.
- Καλλιέργεια στάσης αισιοδοξίας και πίστης για τη ζωή
- Καλλιέργεια γλωσσικού αισθητηρίου μαθητών, πλουτίζοντας τον ψυχικό τους κόσμο, ενισχύοντας την ηθική του φύση
- Διαμόρφωση θετικής στάσης έναντι της βιβλιοθήκης και του παιδικού βιβλίου, έρευνα από το internet και τα CD-ROM χωρίς απομάκρυνση από τα βιβλία
- Ανάπτυξη όχι μόνο γλωσσικής αλλά και εικονογραφικής και δραματικής ικανότητας – ανακάλυψη προσωπικών κλίσεων-ταλέντων.
- Βιωματική και ψυχαγωγική / αισθητική προσέγγιση των μαθητών στη λογοτεχνία
- Σύζευξη τεχνολογίας και λόγου, προσβλέποντας τη διατήρηση του ανθρωπιστικού περιεχομένου της τέχνης

ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ – ΥΛΙΚΟ

Βιβλία (παραμύθι- λαϊκή αφήγηση, παράλληλα κείμενα, άρθρα, φωτογραφίες, σκίτσα παραμυθιού, σχετική βιβλιογραφία)

Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, δικτυακοί τόποι, λογισμικό επεξεργασίας κειμένου, επεξεργασίας εικόνες, internet browser, power point, επιδιασκόπιο, σαρωτής, camera web, βίντεο, ήχο, εικόνα

Τετράδιο, ακουαρέλα ψαλίδια, μαρκαδόροι, πινέλα, τέμπερες, διαφάνειες, χαρτί φωτοτυπικό, προθήκη με ανακυκλώσιμα υλικά.

Ο σχεδιασμός και η επεξεργασία της διδασκαλίας του μαθήματος και η εξέλιξη του προγράμματος θα γίνει βάση τεσσάρων σταδίων:

- Προετοιμασία στην τάξη
- Ψάχνοντας στην Σχολική βιβλιοθήκη
- Στο σπίτι
- Ολοκλήρωση – παρουσίαση

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ / ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

- Επικοινωνία Υπευθύνου Σχολικής Βιβλιοθήκης με διδάσκοντα καθηγητή για καθορισμό ώρας διδασκαλίας και καθορισμού ώρας προγράμματος τουλάχιστον δέκα μέρες πριν την διδασκαλία
- Ενημέρωση των μαθητών από τον εκπαιδευτικό για την μέθοδο διδασκαλίας και την παράλληλη χρήση τεχνολογίας, βιβλίων και άρθρων
- Διαμόρφωση χώρου Σχολικής βιβλιοθήκης με ανάρτηση σκίτσων από τα παραμύθια του Άντερσεν σε ταμπλό
- Ανάρτηση του παραμυθιού του Άντερσεν και του Βάνκα του Τσέχοφ, ιστοριών του Ηροδότου, μύθων του Αισώπου ως παράλληλων κειμένων, στο κέντρο του κύκλου που θα έχει δημιουργηθεί στην αρχική και τελική συγκέντρωση του τμήματος
- Αναζήτηση πηγών εντύπων ή μη εντύπων όπου οι μαθητές θα βρουν πληροφορίες που χρειάζονται
- Αναζήτηση άρθρων σχετικών με την παιδική εργασία
- Σύνταξη φύλλων εργασίας, φωτοτύπηση και διανομή στους μαθητές
- Οι μαθητές χωρίζονται σε 4 ομάδες των 5 μελών και αναλαμβάνουν να ετοιμάσουν μια ορισμένη ενότητα και την ετοιμασία ημερολογίου που θα συμπληρώνεται σε κάθε συνάντηση

- Ανταλλαγή- ανακοίνωση των εργασιών μεταξύ των ομάδων. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να διορθώσει ή να συμπληρώσει σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό ή τον υπεύθυνο της Σχολικής Βιβλιοθήκης την εργασία της άλλης ομάδας
- Κατασκευή με τη χρήση πολυμέσων CD-ROM πρωτότυπου παραμυθιού εικονογραφημένου με μουσική υπόκρουση της επιλογής των παιδιών
- Έκθεση των έργων των παιδιών για να διαπιστώσουν και τα άλλα πόσο δημιουργική είναι η επίσκεψη στη Σχολική Βιβλιοθήκη
- Λειτουργία έκθεσης βιβλίου σχετικής με το θέμα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στην Σχολική Βιβλιοθήκη (2 διδακτικές ώρες) :οι μαθητές και ο εκπαιδευτικός κάθονται αρχικά σε κύκλο, στο κέντρο του οποίου υπάρχει ταμπλό με φωτογραφίες και σκίτσα με τον Δανό παραμυθά Χανς Κρίστιαν Άντερσεν, παράλληλα είναι αναρτημένα σ' άλλο ταμπλό το κείμενο «το κοριτσάκι με τα σπύρα» και το παράλληλο κείμενο του Τσέχοφ «ο Βάνκας» . Στο δάπεδο τοποθετούμε ένα κουτί τετράγωνο με σκίτσα από παραμύθια του Άντερσεν και ένα άλλο κουτί με φωτογραφίες που έχουμε συγκεντρώσει από εφημερίδες και περιοδικά με τα παιδιά των φαναριών. Ακούγεται από στερεοφωνικό ήχου το τραγούδι του Χατζιδάκη «ο μύθος», οι μαθητές ανοίγουν το σχολικό βιβλίο στη σελίδα 143 . Η υπεύθυνη Σχολικής Βιβλιοθήκης ή η καθηγήτρια αφηγείται την ιστορία με όσον το δυνατόν μεγαλύτερη παραστατικότητα. Στην συνέχεια δίνεται χρόνος στους μαθητές για να το ξαναδιαβάσουν και να διατυπώσουν ερωτήματα ή συναισθήματα για την ηρωίδα του παραμυθιού. Επαναφήγηση γραπτή ή προφορική της βασικής ιστορίας με οποιεσδήποτε προσθήκες ή αλλαγές αυτό θα επιλέξει. Η διαδικασία διευκολύνεται με τη χρήση ερωτήσεων τύπου: «αν ήσουν ο/ η συγγραφέας της ιστορίας πως θα την έγραφες/ τι θα άλλαζε/ τι τέλος θα έδινες; Κατόπιν γίνεται από την καθηγήτρια μια σύντομη αναφορά στον Άντερσεν, το παραμύθι ,τους παραδοσιακούς παραμυθάδες, το μύθο στην αρχαιότητα, τον Όμηρο- Ηρόδοτο- Αισώπο. Περνάμε από την ομάδα ένα καλάθι με φωτογραφίες σκίτσα από διάφορα παραμύθια κάθε μέλος επιλέγει από ένα με αφορμή τα σκίτσα τους ζητάμε να αναπλάσουν και να αφηγηθούν με τη σωματική γλώσσα μια ιστορία μικρή που να έχει σχέση με την εικόνα Στη συνέχεια χωρίζονται οι μαθητές σε ομάδες ανάλογα με τις ιδιαίτερες κλίσεις ή προτιμήσεις τους να εργαστούν και ορίζεται σε κάθε ομάδα ένας μαθητής συντονιστής. Ο καθηγητής τους μοιράζει τα φύλλα εργασίας. Η κάθε ομάδα παίρνει τη θέση της στον υπολογιστή ή στο τραπέζι εργασίας.

A' ομάδα: Οι μαθητές περιηγούνται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: www.biblionet.gr πληκτρολογούν το όνομα του συγγραφέα Άντερσεν κάνουν αναζήτηση και εκτυπώνουν την εργογραφία του Δανού παραμυθά στη συνέχεια επιλέγουν το όνομα του συγγραφέα που είναι υπογραμμισμένο και εκτυπώνουν το σύντομο βιογραφικό σημείωμα, στην www.grekbooks.gr πληκτρολογούν στην αναζήτηση το όνομα του Άντερσεν επιλέγουν go και εκτυπώνουν το βιογραφικό καθώς και την εργογραφία του συγγραφέα, στην www.mathisis.com ακολουθούν τα βήματα έξυπνη αναζήτηση αναγράφουν το συγγραφέα κάνουν αναζήτηση και εκτυπώνουν βιογραφία, εργογραφία και βιβλιογραφία.

B' ομάδα: Οι μαθητές περιηγούνται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: www.greekibby.gr επιλέγουν ελληνικά και στη συνέχεια επιλέγουν και εκτυπώνουν τους συνδέσμους τι είναι ο Κύκλος, τι είναι η IBBY, Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου, Παιδικά βιβλία με βραβεύσεις και διακρίσεις, στην <http://vivl-livad.voi.sch.gr> επιλέγουν ελληνικά CR, η βιβλιοθήκη μας, παιδικό τμήμα, 2 Απριλίου 2003 και εκτυπώνουν το μήνυμα της IBBY για την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου.

Γ' ομάδα: Οι μαθητές περιηγούνται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: www.mzorba.gr επιλέγουν το Άρθρο του μήνα (Προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού στην Ευρωπαϊκή

συνταγματική συνθήκη 10/2003) στην συνέχεια επιλέγουν από την αρχική σελίδα το σύνδεσμο Πρωτοβουλία δράσεις και ακολουθούν τα βήματα: συνήγορος του παιδιού, οι συγγραφείς γράφουν για τα δικαιώματα του παιδιού και εκτυπώνουν τα άρθρα των: α) Μάνος Κοντολέων, β) Γαλάτεια Γρηγοριάδου Σουρέλη, γ) Λότη Πέτροβιτς – Ανδριτσοπούλου, δ) Αγγελική Βαρελά, ε) Ζωή Κανάβα, στ) Φιλομήλα Βακάλη – Συρογιαννοπούλου, ζ) Ελένη Δικαίου, η) Πίτσα Πιπίνου, θ) Πόλυ Βασιλακάκη, ι) επίσης επιλέγουν το σύνδεσμο Δελτία τύπου και εκτυπώνουν Αθήνα 8/10/2003 και 13/10/2003 με τον τίτλο Διεθνής οργάνωση εργασίας «Ένα μέλλον χωρίς παιδική εργασία», στην www.unicef.gr επιλέγουν Δελτία τύπου και εκτυπώνουν: α) Παγκόσμια Ημέρα κατά της Παιδικής Εργασίας 16/6/2003 β) τηλεμαραθώνιος αγάπης της unicef αφιερωμένος στα παιδιά του δρόμου 24/11/2000, στη συνέχεια επιλέγουν προγράμματα , παιδική εργασία στη συνέχεια το σύνδεσμο εκθέσεις- έρευνες και ενημερωτικό υλικό της unicef καθώς και το σύνδεσμο σχολεία υπερασπιστές.

Δ' ομάδα: Οι μαθητές περιηγούνται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: www.edc.uoc.gr του Πανεπιστημίου Κρήτης και επιλέγουν το σύνδεσμο εργασίες φοιτητών 2002, Μύθοι Αισώπου, εισαγωγή(βιογραφία), μύθοι(επιλέγουν και τους 10 μύθους καθώς και το επιμύθιο), πηγές (εικόνες), στην www.xanthi.ilsp.gr επιλέγουν έργο, Ηρόδοτος, ιστοσελίδες Ηροδότου, επιλογή θεματικής ενότητας (κείμενα και εικόνες), στην www.ime.gr επιλέγουν ελληνική ιστορία στο διαδικτυο, γεωμετρική περίοδος, πολιτισμός, λογοτεχνία, Όμηρος, στην www.kat.gr επιλέγουν ελληνικά κείμενα, Ομήρου Ιλιάδα - Οδύσσεια

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α' ομάδα: α) Σύμφωνα με τα ανακτηθέντα βιογραφικά σημειώματα να συντάξετε το δικό σας κείμενο σχετικά με τη ζωή του Άντερσεν

β) Να ετοιμάσετε σε διαφάνειες την εργογραφία του Άντερσεν και μερικά από τα βιβλία που έχουν γραφτεί γι' αυτόν

Β' ομάδα: α) Συντάξτε ένα περιληπτικό σημείωμα σχετικά με την Διεθνή Οργάνωση Βιβλίων για τη Νεότητα, I.B.B.Y. (International Board on Books for Young People) και τους στόχους της Β) Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού βιβλίου, Κύκλος Παιδικού Βιβλίου: παρουσιάστε σε διαφάνειες ότι γνωρίζετε για τους θεσμούς αυτούς

Γ' ομάδα: α) Να μελετήσετε τα άρθρα των συγγραφέων για τα δικαιώματα του παιδιού και να ετοιμάσετε το δικό σας κείμενο με 200 λέξεις περίπου.

β) Να παρουσιάσετε σε power point τα στοιχεία που αντλήσατε για την παιδική εργασία και τα δικαιώματα του παιδιού

Δ' ομάδα: α) Μια ωραία αφήγηση είναι τέχνη. Πόσοι όμως από εμάς μπορούμε να παρουσιάσουμε στους άλλους ένα παραμύθι, μια ιστορία; Να αφηγηθείς στους συμμαθητές έναν από τους μύθους του Αισώπου και να τους βοηθήσεις να βρουν το επιμύθιο

β) Στην Ελλάδα, η προφορική λογοτεχνία άνθισε από παλιά και χιλιάδες γενιές παιδιών ανατράφηκαν με τα σαγηνευτικά παραμύθια του Ομήρου, ταξίδεψαν με τις περιπέτειες του Ηροδότου, ψυχαγωγήθηκαν και διδάχθηκαν με τους μύθους του Αισώπου, γνώρισαν το μαγικό και το υπερφυσικό. Δώσε στους συμμαθητές με 200 λέξεις τη ζωή και το έργο των μεγάλων αυτών παραμυθιάδων.

Στο «δημιουργικό εργαστήρι» της Σχολικής Βιβλιοθήκης θα γίνει συνάντηση μέσα από ένα παραμύθι. Εξέλιξη της συνάντησης θα είναι το παραμύθι με θέμα : «Τα παιδιά των φαναριών». Κάθε μαθητής θα λέει μια πρόταση – παράγραφο που να δίνει συνέχεια στο παραμύθι – κολλάζ . Οι μαθητές που έχουν κλίση στη ζωγραφική θα το εικονογραφήσουν. Στη συνέχεια θα δώσουν κίνηση σε λέξεις και εικόνες φτιάχνοντας ένα CD-ROM που θα το παρουσιάσουν στις 2 Απριλίου

σε όλη την εκπαιδευτική κοινότητα. Οι λέξεις, η φαντασία, το αναποδογύρισμα και το μπέρδεμα με άλλα παραμύθια θα βοηθήσουν την ομάδα να φτιάξει το δικό της παραμύθι εκπαιδευτικό και μαθητές θα συναντηθούμε μέσα από λέξεις και ζωντανές εικόνες που μας μαγεύουν και μας ταξιδεύουν. Στη διάρκεια αυτών των συναντήσεων οι μαθητές θα φιλοτεχνήσουν αφίσα, σελιδοδείκτες και κάρτες με το μήνυμα της ημέρας που θα μοιραστούν κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, θα ζωγραφίσουν σε ένα πανό τις σκέψεις του για το παραμύθι και το παιδικό βιβλίο.

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων οι μαθητές που συμμετάσχουν στο πρόγραμμα θα αφηγούνται κάποιο παραμύθι ή μύθο που θα έχουν επιλέξει, αντλώντας κυρίως από την προφορική παράδοση του τόπου προέλευσής τους. Ως αφηγητές έχοντας στα χέρια τους τα νήματα της γοήτευσης του κοινού θα επιδιώξουν να ψυχαγωγήσουν την ομάδα όχι μόνο με το λόγο και την πλοκή της ιστορίας αλλά να επιτύχουν με τον τόνο της φωνής, τις κινήσεις, τη σωματική γλώσσα μια πιο εύκολη, πιο γόνιμη επικοινωνία και πιο συναρπαστική.

Στους μαθητές προτάθηκαν για ανάγνωση βιβλία – μυθιστορήματα με παιδικό κοινωνικό περιεχόμενο, όπως Όλιβερ Τουϊστ του Κάρολου Ντίκενς, Δαβίδ Κόπερφελντ του Κάρολου Ντίκενς, Χωρίς οικογένεια του Έκτορα Μαλό, Στα ξένα χέρια του Μαξίμ Γκόρκι, Η καλύβα του Μπάριπα Θωμά της Χάριετ Μπίτσερ Στόου, Συννεφιάζει του Μενέλαου Λουντέμη, Ένα δέντρο στην αυλή μας της Μαρούλα Κλιάφα, Ο μικρός δραπετής του Χάρη Σακελλαρίου, Τα στενά παπούτσια της Ζωρζ Σαρή, Ο πιτσιρικός και η παρέα του Πέτρου Πικρού.

ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Στόχος: προσωπική έκφραση των βιωμάτων σε ατομική βάση, ανάπτυξη πρωτοβουλίας, επινοητικότητα και φαντασία, ενθάρρυνση για πειραματισμό, βαθύτερη γνωριμία με το παραμύθι και την αφήγηση, εξοικείωση με τη διαδικασία της συγγραφής και τη μεταφορά συναισθημάτων σε γραπτό ή προφορικό λόγο.

Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΜΟΝΟΣ ΤΟΥ Η ΚΑΙ ΔΥΟ-ΤΡΕΙΣ ΜΑΖΙ

1. Αφηγήσου ένα μύθο του Αισώπου στους συμμαθητές σου
2. Αφηγήσου ή γράψε το δικό σου παραμύθι χρησιμοποιώντας τις λέξεις (παιδί, μετανάστης, εκμετάλλευση, δρόμος, εργασία)
3. Γράψε ένα ποίημα για την παιδική εργασία και τους μετανάστες, παιδιά φαναριών
4. Ζωγράφισε το δικό σου παραμύθι
5. Να εικονογραφήσετε το παραμύθι της ομάδας και να το σελιδοποιήσετε
6. Να φιλοτεχνήσετε αφίσα, σελιδοδείκτες και προσκλήσεις για τον εορτασμό της παγκόσμιας ημέρας παιδικού βιβλίου
7. Πρόκειται να κάνετε παρουσίαση slides στις 2 Απριλίου, αφού περιηγηθείτε στις εικόνες από τους μύθους του Αισώπου και συγκεντρώσετε εικόνες και σκίτσα από το βιβλίο της Σχολικής Βιβλιοθήκης για τον Άντερσεν. Τι θα επιλέγατε για την ημέρα αυτή;
8. Συλλογή παραμυθιών τόπου προέλευσης. Ζώντα πρόσωπα-αφηγητές (γιαγιά-παπούδες). Ζωντανή αφήγηση μέσω μαγνητοφώνου δημιουργική πρόσληψη εντοπισμός κοινών στοιχείων παραμυθιών σε αφηγήσεις διαφορετικής εθνικής προέλευσης απομαγνητοφώνηση και καταγραφή πρωτότυπου υλικού.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Ημερολόγιο μαθητών – υπευθύνου Σχολικής Βιβλιοθήκης για εξασφάλιση της διυποκειμενικότητας
- Ερωτηματολόγιο στην αρχή και το τέλος του προγράμματος για προσδιορισμό αναγκών και προσδοκιών

- Αξιολόγηση τόσο του κάθε σταδίου της εργασίας , όσο και συνολικά, με βάση τους στόχους που δόθηκαν αρχικά. Συζήτηση για τον τρόπο που εργάστηκαν και τα προβλήματα που αντιμετώπισαν
- Αξιολόγηση διαδικασίας: αυτοαξιολόγηση (τι κάναμε σωστά και τι λάθος, τι βελτιώσεις μπορούν να γίνουν), ομαδική αξιολόγηση
- Αξιολόγηση αποτελέσματος: βαθμός συμμετοχής, βαθμός δημοσιότητας, αύξηση γνώσεων, αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού, χρήση νέων τεχνολογιών
- Επανατροφοδότηση στόχων: ανάπτυξη συναισθήματος αλληλεγγύης και προσφοράς στα παιδιά μετανάστες - δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης στην ομάδα

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι μαθητές εργάστηκαν σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Η εκπαιδευτικός και η υπεύθυνη της Σχολικής Βιβλιοθήκης ενθάρρυναν τα παιδιά τόσο να πάρουν μέρος στα δρώμενα όσο και να εκφράσουν αβίαστα τις σκέψεις τους και να υλοποιήσουν τις ιδέες τους.

Δόθηκε έμφαση στην ανάπτυξη πρωτοβουλίας των παιδιών, στην καλλιέργεια κριτικής σκέψης, δημιουργικότητας, συνεργασίας και οικοδόμησης στέρεων βάσεων της πολιτιστικής ταυτότητας μαθητών και μαθητριών. Έγιναν διερευνήσεις με τη χρήση Η/Υ και μέσα από τις σύγχρονες μεθόδους πληροφόρησης, όπως το internet και τα CDROMS επιχειρήθηκε η διεπιστημονική αντιμετώπιση και οι διασυνδέσεις των γνώσεων με πραγματικά, διαχρονικά και σύγχρονα προβλήματα.

Οι μαθητές εξοικειώθηκαν με τη σύγχρονη τεχνολογία, αφού το πρόγραμμα αυτό στηρίχθηκε κατά μεγάλο μέρος στη χρήση των Η/Υ και ενημερώθηκαν για καθετί αξιοπρόσεκτο σε αναφορά με τη χρήση του Η/Υ, την ενασχόληση με τη ζωγραφική και την επεξεργασία ήχων. Η διερεύνηση – δημιουργία με τη χρήση Η/Υ (internet - CDROMs) διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στην προσέγγιση των βιβλίων, αφού πολλές φορές τα προγράμματα παράωθησαν τα παιδιά να δημιουργήσουν τις δικές τους εργασίες, ιστορίες παιχνίδια κ.λ.π.

Σε κατακλείδα με προαπαιτούμενα όλα τα παραπάνω γνώρισαν τον πολυμορφικό ρόλο της Σχολικής Βιβλιοθήκης, συνέλεξαν υλικό και δημιούργησαν το σενάριο παραμυθιού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αναγνωστόπουλος Β.Δ (1997), Τέχνη και τεχνική του παραμυθιού, Καστανιώτης, Αθήνα
2. Αυδίκος Ευάγγελος (1999), «Μια φορά κι έναν καιρό ..αλλά... μπορεί να γίνει και τώρα. Η εκπαίδευση ως χώρος διαμόρφωσης παραμυθιάδων», Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
3. Βαλάση Ζωή (2001), ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ & ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ Μικρό πανόραμα, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
4. Γεωργίου-Νίλσεν Μ.(1994), Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας Άντερσεν, Καστανιώτη
5. Ελληνικά παραμύθια, Μέγα (1998-1999) Αθήνα, Εστία
6. Ιστορίες και παραμύθια του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν (1993), Ωκεανίδα, Αθήνα
7. Κανίστρα Μάχη (1987), Εικαστικά Γ΄ Ε.Π.Λ. , Ο.Ε.Δ.Β, Αθήνα
8. Καπάνογλου Μαριάνθη (1998), Ελληνική Λαϊκή Παράδοση. Τα παραμύθια στα περιοδικά για παιδιά και νέους(1836-1922), Ελληνικά γράμματα
9. Κασκαντάμη Μ. (2001)Μαθαίνοντας στο internet Αρχαία-Νέα- Ιστορία, Καστανιώτης
10. Κουλουμπή- Παπαπετροπούλου Κούλα (1997), ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ- Η τέχνη της αφήγησης , Πατάκης, Αθήνα
11. Μερακλής Μ.Γ (1973), Τα παραμύθια μας, Θεσσαλονίκη, Κωνσταντινίδης

12. Νικολαΐδου Σοφία – Γιακουμάτου Τερέζα (2001), Διαδίκτυο και διδασκαλία, Κέδρος
13. Παπαηλιού Ντορίνα (1996), Άκου μια ιστορία Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ, Ακρίτας, Αθήνα
14. Ποσλάνιεκ Κρίστιαν (2002), Να δώσουμε στα παιδιά την όρεξη για διάβαση, Καστανιώτης
15. Προπ Β.Γ (1991), Μορφολογία του παραμυθιού, Καρδαμίτσα
16. Ροντάρι Τζιάννι (1994), Γραμματική της φαντασίας, Αθήνα, Τεκμήριο
17. Σακελλαρίου Χάρης (1995), Το παραμύθι χτες και σήμερα Η ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ, Πατάκης, Αθήνα
18. Σπινκ Τζων, μετφ. Κυριάκος Ντελόπουλος (1999) Τα παιδιά ως αναγνώστες, Καστανιώτης
19. Συλλογή παραμυθιών από Ινδίες, Κίνα, Αμαζόνιο, Μεξικό (1998), Αθήνα, Απόπειρα
20. Τα παραμύθια των αδελφών Γκριμ (1995), Αγρα, Αθήνα

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

1. CDROM (2004), Παραμύθια, διηγήματα και μύθοι απ' την Ελλάδα και τον κόσμο, Αθήνα., Περιοδικό ΜΕΤΡΟ
2. Εκπαιδευτική τηλεόραση (2002), Κοινωνική και πολιτική αγωγή: Τα παιδιά των φαναριών, Αθήνα, ΥΠΕΠΘ
3. Εκπαιδευτική τηλεόραση (1999), ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΚΙ ΕΜΕΙΣ 3 : Το τσίρκο- Ο παραμυθιάς (Νίκος Πιλάβιος), Ο Φωκίων ήταν ελάφι (Μάνος Κοντολέων), Ο μικρός δραπετής (Χάρης Σακελλαρίου), Το παραμύθι με τα χρώματα (Αλέξης Κυριτσόπουλος). Αθήνα, ΥΠΕΠΘ

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

1. www.biblionet.gr
2. www.grekbooks.gr
3. www.mathisis.com
4. www.greekibby.gr
5. <http://vibl-livad.voi.sch.gr>
6. www.mzorba.gr
7. www.unicef.gr
8. www.edc.uoc.gr
9. www.xanthi.ilsp.gr
10. www.ime.gr
11. www.kat.gr